

Право в системі охорони здоров'я

Спеціальність	281 Публічне управління та адміністрування	Курс	
Освітньо-професійна програма	Публічне управління та адміністрування	Семестр	
Статус	Вибіркова	ECTS	4
Форма навчання	Денна/Заочна	Годин	120
Семестровий контроль	Залік		

Інформація про викладача

ПІБ	Шульга Анастасія Алімівна в.о. доцента б.в.з., кандидат наук з державного управління
Профіль викладача	https://du.chmnu.edu.ua/?page_id=320
e-mail	ondain2009@ukr.net

Розподіл годин та занять

Форма навчання	Аудиторні заняття						Самостійна робота години
	Лекції		Практичні		Лабораторні		
	заняття	години	заняття	години	заняття	години	
Денна	5	10	15	30	-	-	80
Заочна							

Анотація навчальної дисципліни

Основною метою навчальної дисципліни є: сформувати в аспірантів (публічних службовців та працівників охорони здоров'я) сучасні знання щодо правового регулювання вітчизняної системи охорони здоров'я; засвоїти існуючу законодавчу базу у сфері публічного управління системою охорони здоров'я; набути практичних вмінь і навичок щодо застосування законів, правових принципів, методів, технологій та процедур в управлінні окремими суб'єктами публічної сфери; оволодіти достатнім рівнем правової культури і правосвідомості для збереження балансу взаємин між суб'єктами медичних правовідносин і дотримання прав людини у сфері охорони здоров'я.

У результаті вивчення дисципліни аспірант

має знати:

- сутність права на охорону здоров'я в Україні;
- формування і функціонування органів управління системою охорони здоров'я;
- зміст конституційного регулювання охорони здоров'я в Україні;
- міжнародно-правові стандарти в галузі прав людини та охорони здоров'я;
- основні положення національного законодавства у сфері охорони здоров'я;
- понятійно-категоріальний апарат у галузі медичного права;
- механізми й процедури захисту прав людини у сфері охорони здоров'я;
- права й обов'язки суб'єктів медичних правовідносин;
- види й підстави юридичної відповідальності у сфері охорони здоров'я;

Право в системі охорони здоров'я

- правові умови провадження окремих видів медичної діяльності;
- особливості правового регулювання здійснення публічного управління системою охорони здоров'я в зарубіжних країнах;
- нормативно-правові аспекти функціонування сімейної медицини у світі та в Україні;

має вміти:

- застосовувати поняттєво-категоріальний апарат медичного права в публічному управлінні;
- орієнтуватися у конституційних засадах принципу захисту прав людини;
- виділяти складові принципу верховенства права та пояснювати можливості їх застосування у процесі функціонування вітчизняної системи охорони здоров'я;
- висловлювати, обґрунтовувати і відстоювати власну думку щодо аналізу сучасного стану вітчизняної нормативно-правової бази з питань регулювання медичної діяльності;
- застосовувати акти законодавства в процесах реалізації права і свобод людини і громадянина та обирати механізми судового і позасудового захисту прав і свобод на основі знань щодо змісту, сутності та порядку розгляду адміністративних справ в позасудовому і судовому порядку, а також зарубіжного досвіду розгляду таких справ;
- використовувати професійно-профільні знання щодо організації структури та діяльності органів публічного управління системою охорони здоров'я як учасників публічно-правових відносин;
- застосовувати у практичній (професійній) діяльності нормативно-правові акти у сфері медичного права та публічного управління, для вирішення відповідних завдань;
- організувати процес проектування сучасних службових відносин, заснованих на європейських правових принципах;
- керуючись нормами чинного законодавства організувати процес щодо реалізації прав, обов'язків, відповідальності медичних працівників і здійснення ними медичної практики;
- використовувати зарубіжний досвід при удосконаленні правового регулювання медичної діяльності.

Загальні компетентності	Фахові компетентності
<ol style="list-style-type: none"> 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. 2. Здатність удосконалювати й розвивати професійний, інтелектуальний і культурний рівні.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Здатність налагоджувати соціальну взаємодію, співробітництво, попереджати та розв'язувати конфлікти. 2. Здатність сприяти набуванню й удосконаленню фахівцями та нефахівцями спеціальних знань і навичок у сфері охорони здоров'я. 3. Здатність розробляти політику якості надання послуг в охороні здоров'я. 4. Здатність оцінювати правові, соціальні та економічні особливості середовища ведення бізнесу в охороні здоров'я.

Право в системі охорони здоров'я

Перелік тем

Перелік тем, контрольні заходи (семінари, практичні) оголошуються аспірантам на першому занятті.

№ п/п	Тема	Контрольний захід
1	Тема 1: Нормативно-правове забезпечення функціонування системи охорони здоров'я в Україні	СЗ 1
2	Тема 2: Права людини у сфері охорони здоров'я та механізми їх захисту	СЗ 2
3	Тема 3: Законодавче забезпечення прав і обов'язків пацієнта: міжнародні стандарти та національні акти	СЗ 3
4	Тема 4: Правове регулювання професійних прав й обов'язків медичних працівників	СЗ 4
5	Тема 5: Правова кваліфікація дефектів надання медичної допомоги	СЗ 5
6	Тема 6: Правові основи сучасного управління системою охорони здоров'я на загальнодержавному та регіональному рівнях	СЗ 6
7	Тема 7: Інституційне забезпечення вітчизняної системи управління сферою охорони здоров'я	СЗ 7
8	Тема 8: Державна політика у сфері охорони здоров'я України	СЗ 8
9	Тема 9: Державне регулювання надання медичних послуг в Україні на сучасному етапі	СЗ 9
10	Тема 10: Публічні послуги у сфері охорони здоров'я в Україні	СЗ 10
11	Тема 11: Здійснення децентралізації у сфері охорони здоров'я в Україні	СЗ 11
12	Тема 12: Фінансова децентралізація сфери охорони здоров'я	СЗ 12
13	Тема 13: Функціонування сімейної медицини у світі та в Україні: нормативно-правові аспекти	СЗ 13
14	Тема 14: Сучасний стан державної кадрової політики у сфері охорони здоров'я в Україні та перспективи її розвитку	СЗ 14
15	Тема 15: Управління персоналом в закладах охорони здоров'я України	СЗ 15

Програмні результати навчання

Нормативні результати навчання, контрольні заходи та терміни виконання оголошуються аспірантам на першому занятті

№ з/п	Результати навчання	Методи навчання	Форми оцінювання (контрольні заходи)	Термін виконання
1.	знати сучасні підходи до публічного управління та адміністрування;	- розповідь; - роз'яснення; - показ слайдів,	презентації/ публічний виступ	впродовж семестру

Право в системі охорони здоров'я

2.	знати та уміти використовувати нормативно-правові акти, що регулюють сферу публічного управління та адміністрування	презентацій, навчальних фільмів;		
----	---	----------------------------------	--	--

Форми та технології навчання

Лекція, семінарські заняття, виконання завдань самостійної роботи, дискусії, презентації контрольні заходи.

Навчальні ресурси

Всі необхідні для вивчення навчальної дисципліни основні та додаткові матеріали наявні в університеті.

Індивідуальне завдання

Завдання для контрольних робіт

1. Проаналізувати правове регулювання впровадження новітніх технологій у сфері охорони здоров'я в Україні (телемедицина, кібермедицина, квантова медицина)
2. Обґрунтувати необхідність запровадження страхування життя в Україні та окреслити умови й порядок його здійснення
3. Описати умови і порядок укладання договору про надання платник медичних послуг та подальше його виконання
4. Схематично зобразити співвідношення прав й обов'язків медпрацівників і пацієнтів
5. Скласти перелік документів, що мають юридичне значення, у діяльності закладів охорони здоров'я (навести від 10 до 15 назв)
6. Розкрити ключові проблеми реалізації права на життя крізь призму Рішень Європейського Суду з прав людини
7. Навести позиції прихильників й опонентів легалізації евтаназії в Україні. Висловити власне бачення цієї проблематики
8. Вирішити ситуативну задачу
Гр. Ц звернувся до лікаря-кардіолога, зі скаргою на погане самопочуття. Не виявивши жодних відхилень в ЕКГ серця пацієнта та зважаючи на його зріст, лікар вирішив, що причиною поганого самопочуття є дискоз і призначив вправлення диска у шийному відділі хребта. Після проведеного медичного втручання стан пацієнта значно погіршився. Зі скаргою на дії лікаря-кардіолога, гр. Ц звернувся до Головного управління охорони ОДА, яким було встановлено, що лікар не має відповідного сертифіката з масажу і мануальної терапії, хоча службовою перевіркою встановлено, що діагноз лікарем поставлено правильно, і проведені процедури проведені правильно. Які порушення вчинив лікар-кардіолог? Чи нестиме він відповідальність за свої дії? Яку саме?
9. Скласти логічну схему «Моделі інформування пацієнта про стан його здоров'я»
10. Розмежувати поняття «інформація про стан здоров'я», «медична таємниця» та «лікарська таємниця»
11. Вирішити ситуативну задачу

Під час збору анамнезу, який проводила медична сестра закладу охорони здоров'я, пацієнтка відмовилась відповідати на більшість запитань, боячись наговорити зайвого про свій стан здоров'я та особисте життя. Дайте правову та деонтологічну оцінку ситуації. Ваші

Право в системі охорони здоров'я

поради для збалансування взаємин «медичний працівник – пацієнт» у цьому випадку. Про яке право людини йдеться в даному випадку?

12. Вирішити ситуативну задачу

До гр. Ж., яка працює медичною сестрою у дитячому садку, звернулась її сусідка із проханням надати медичну допомогу її батькові похилого віку, який щойно отримав термічний опік кип'ятком. Гр. Ж. відмовилась надати медичну допомогу, мотивуючи свої дії тим, що вона немає досвіду лікування таких хворих і порадила викликати карету швидкої медичної допомоги. Дайте правову характеристику ситуації. Чи правомірні дії медичної сестри в цьому випадку? Проаналізуйте кожну з ознак медичної допомоги екстраполюючи на цей випадок з практики. До якого виду юридичної відповідальності може бути притягнуто медичного працівника?

13. Підготувати алгоритм захисту прав суб'єктів медичних правовідносин при настанні дефекту при наданні медичної допомоги чи ятрогенної патології

14. Вирішити ситуативну задачу

Гр. М., який нещодавно отримав диплом лікаря, відразу почав працювати в сільській амбулаторії, при цьому досвід у нього був невеликий. Оглядаючи хворого Т., який прийшов з сильними болями голови та загальним недомоганням, лікар не зміг поставити правильного діагнозу, не скерував на додаткові обстеження, а виписав пацієнту вітаміни і відправив до дому. Через кілька днів гр. Т. помер. Дайте правову оцінку ситуації. Визначить вид дефекту надання медичної допомоги. Оберіть належну форму захисту для пацієнта та підготуйте необхідні процесуальні документи

15. Скласти схему «Органи публічного управління системою охорони здоров'я як учасники публічно-правових відносин»

Теми індивідуально-пошукових робіт

1. Державне регулювання прав лікарів в Україні: організаційні та правові засади
2. Організаційно-правові основи компетенцій органів публічної влади в сфері охорони здоров'я
3. Паліативна допомога в Україні: нормативно-правові засади
4. Підготовка медичних кадрів для системи охорони здоров'я: нормативно-правові аспекти
5. Правове регулювання медичної діяльності в Україні: генезис і тенденції розвитку
6. Нормативно-правове забезпечення здорового способу життя населення
7. Удосконалення регіонального управління сферою охорони здоров'я в Україні
8. Правовий механізм публічного управління розвитком сімейної медицини
9. Нормативно-правовий супровід реформування системи охорони здоров'я України
10. Проблемні аспекти законодавчого забезпечення управління охороною здоров'я на регіональному та місцевому рівнях в Україні
11. Роль публічно-владних інституцій у здійсненні реформування сфери охорони здоров'я у зарубіжних країнах
12. Права людини у сфері охорони здоров'я і механізми їх захисту
13. Проблеми правового регулювання статусу суб'єктів медичних правовідносин
14. Юридична відповідальність медичних працівників за професійні правопорушення
15. Правова кваліфікація дефектів надання медичної допомоги
16. Правове забезпечення медичної діяльності в іноземних країнах
17. Основоположні права пацієнтів та їх вплив на управління системою охорони здоров'я

Право в системі охорони здоров'я

18. Функціонування сімейної медицини у світі та в Україні: нормативно-правові аспекти
19. Нещасні випадки з позицій медичного права
20. Законодавче забезпечення сімейної медицини в Україні

Система оцінювання

№	Вид діяльності (завдання)	Максимальна кількість балів
1	Виступ на семінарських заняттях (максимальна кількість балів за одне семінарське заняття становить 3 бали)	3x15=45
2	Написання контрольної роботи	5
3	Виконання індивідуально-пошукової роботи	20
Всього		70
4	Залік (максимальна кількість балів на одне правильне питання становить 15 балів)	30
Всього		100

Пояснення до умов визначення рейтингу

№ з/п	Види робіт. Критерії оцінювання знань аспірантів	Бали рейтингу	Максимальна кількість балів
1. Бали за опитування на семінарських заняттях (3 бали x 15 занять = 45 балів)			
Критерії оцінювання		45 балів	
-	аспірант у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу;	3	
-	аспірант у цілому володіє навчальним матеріалом викладає його основний зміст під час усних виступів та письмових відповідей, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, без використання необхідної літератури допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки;	2	
-	аспірант частково володіє навчальним матеріалом не в змозі викласти зміст більшості питань теми під час усних виступів та письмових відповідей, допускаючи при цьому суттєві помилки.	0-1	
2. Контрольна робота			
Критерії оцінювання		5 балів	

Право в системі охорони здоров'я

- робота виконана та захищена згідно вимог та методичних рекомендацій у повному обсязі	5
- робота виконана та захищена з незначними порушеннями вимог та методичних рекомендацій	4
- робота виконана згідно вимог та методичних рекомендацій, але не захищена	3
- робота не захищена або виконана частково, з порушенням вимог і методичних рекомендацій	2
- робота не здана або виконана частково, із значними порушеннями вимог і методичних рекомендацій	0-1
3. Індивідуально-пошукова робота	
Критерії оцінювання	20 балів
- робота виконана та захищена згідно вимог та методичних рекомендацій у повному обсязі	20
- робота виконана та захищена із незначними порушеннями вимог та методичних рекомендацій	16-19
- робота виконана згідно вимог та методичних рекомендацій, але не захищена	10-15
- робота не захищена або виконана частково, з порушенням вимог і методичних рекомендацій	5-9
- робота не здана або виконана частково, із значними порушеннями вимог і методичних рекомендацій	0-4
4. Залік з дисципліни (15 балів за 1 питання = 30 балів)	
Критерії оцінювання	30 балів
- аспірант повно та ґрунтовно розкрив питання, використавши при цьому не лише основну, а й додаткову літературу;	15
- аспірант в цілому розкрив теоретичне питання, однак допустив деякі неточності, при цьому не використав на достатньому рівні обов'язкову літературу;	10-14
- аспірант правильно визначив сутність питання, але розкрив його не повністю, допустивши деякі незначні помилки;	6-9
- аспірант правильно визначив сутність питання, при цьому недостатньо або поверхово розкривши більшість його окремих положень і допустивши при цьому окремі помилки, які частково вплинули на загальне розуміння проблеми;	3-5
- аспірант частково та поверхово розкрив лише окремі положення питання і допустив при цьому певні суттєві помилки, котрі значно вплинули на загальне розуміння проблеми.	0-2

Протягом семестру здійснюється поточний та підсумковий контроль. Поточний контроль здійснюється під час перевірки контрольної роботи робіт, написання індивідуально-пошукової роботи та надання усних відповідей (опитування). У свою чергу, опитування на семінарах включає в себе: опитування по будь-якому питанню, винесеному на семінарське заняття (за вибором викладача) відповідь на питання інших аспірантів, запитання аспірантів до інших аспірантів, відповідей інших аспірантів, відповідь на питання для повторення (з тем, що було вивчено раніше), вирішення ситуаційних завдань з необхідною аргументацією та посиланням на законодавство. Максимальна кількість балів може бути виставлена аспірантам, підготовленим до відповідей на усі питання теми.

Право в системі охорони здоров'я

Оцінюючи відповідь, викладач керується такими критеріями, як: правильність відповідей на питання, повнота і конкретність відповіді, ступінь використання наукових і нормативних джерел, уміння довіязати теорію з практикою, логіка і аргументованість викладу думок, культура мови. Доповнення здійснюється аспірантом по темі семінару після основної відповіді по питанню винесеному на семінарське заняття. Метою доповнення є більш повне розкриття питання, винесеного на семінарське заняття, або висвітлення різноманітних наукових, практичних, правозастосовних аспектів даного питання.

Таблиця переведення рейтингових балів до оцінок за університетською шкалою

Рейтингові бали, RD	Оцінка за університетською шкалою
$91 \leq RD \leq 100$	відмінно
$82 \leq RD \leq 89$	дуже добре
$75 \leq RD \leq 81$	добре
$64 \leq RD \leq 74$	задовільно
$60 \leq RD \leq 63$	достатньо
$RD \leq 60$	незадовільно
Невиконання умов допуску	не допущено

Відвідування занять

Відвідування лекцій та семінарських занять, а також відсутність на них, не оцінюється. Однак, аспірантам рекомендується відвідувати заняття, оскільки на них викладається теоретичний матеріал та розвиваються навички, необхідні для підготовки доповідей на семінарські заняття. Система оцінювання орієнтована на отримання балів за активність аспіранта, а також виконання завдань, які здатні розвинути практичні уміння та навички.

Пропущені контрольні заходи

Контрольних заходів з навчальної дисципліни не заплановано.

Академічна доброчесність

Політика та принципи академічної доброчесності визначені у розділі 1 «Положення про академічну доброчесність в ЧНУ імені Петра Могили». Детальніше: <https://cutt.ly/PgA45Kj>

Процедура оскарження результатів контрольних заходів

Аспіранти мають можливість підняти будь-яке питання, яке стосується процедури контрольних заходів та очікувати, що воно буде розглянуто згідно із наперед визначеними процедурами. Детальніше: <https://goo.su/2Rtk>

Аспіранти мають право оскаржити результати контрольних заходів, але обов'язково аргументовано, пояснивши з яким критерієм не погоджуються відповідно до оціночного листа та/або зауважень.

Інклюзивне навчання

Навчальна дисципліна «Право в системі охорони здоров'я» може викладатися для аспірантів з особливими освітніми потребами.

Перелік джерел до курсу

Право в системі охорони здоров'я

1. Борисенко А.В. Громадське здоров'я в світі та Україні / А.В. Борисенко [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://cgz.vn.ua/problematika-gromadskogo-zdorovya/problematika-gromadskogo-zdorovya_445.html.
2. Голубка В.М. Механізми регулювання фармацевтичного ринку: сутність, класифікація та роль у забезпеченні конкурентоспроможності / В.М. Голубка // Економічний форум. – 2015. – № 2. – С. 18-24.
3. Демченко І.С. Класифікація законодавства у сфері охорони здоров'я / І.С. Демченко // Вчені записки Таврійського національного університету імені В.І. Вернадського. – 2019. – № 6. – С. 7-13.
4. Державне управління охороною здоров'я України: Монографія/ за заг. ред. В.В. Лазоришинського, Г.О. Слабкого. – К., 2014. – 312 с.
5. Деякі питання удосконалення системи охорони здоров'я: Постанова Кабінету Міністрів України від 17 лютого 2010 р. № 208 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/208-2010-%D0%BF#Text>.
6. Конституція України: Закон України прийнятий на п'ятій сесії Верховної Ради України від 28 червня 1996 р. № 254/96 // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 30. – Ст. 141.
7. Кризина Н.П. Аналіз державної політики в галузі охорони здоров'я в працях українських учених / Н.П. Кризина [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.academy.gov.ua/ej/ej3/txts/GALUZEVE/08-KRIZINA.pdf>.
8. Кримінальний кодекс України: Закон України від 5 квітня 2001 р. № 2341-III // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 25-26. – Ст. 131.
9. Національна стратегія реформування системи охорони здоров'я в Україні на період 2015 – 2020 років // Міністерство охорони здоров'я України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://moz.gov.ua/uploads/0/691-strategiya.pdf>.
10. Організація та економіка фармації. Ч. 1. Організація фармацевтичного забезпечення населення: Національний підручник для ВНЗ / А.С. Немченко, В.М. Назаркіна, Г.Л. Панфілова та ін.; за ред. А.С. Немченко. – Х.: НФаУ: Золоті сторінки, 2015. – 360 с.
11. Основи законодавства України про охорону здоров'я: Закон України від 19 листопада 1992 р. № 2801-XII // Відомості Верховної Ради України. – 1993. – № 4. – Ст. 19.
12. Правові основи розвитку системи громадського здоров'я [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://cgz.vn.ua/problematika-gromadskogo-zdorovya/problematika-gromadskogo-zdorovya_460.html.
13. Про державні фінансові гарантії медичного обслуговування населення: Закон України від 19 жовтня 2017 р. № 2168-VIII // Відомості Верховної Ради України. – 2018. – № 5. – Ст. 31.
14. Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення: Закон України від 24 лютого 1994 р. № 4004-XII // Відомості Верховної Ради України. – 1994. – № 27. – Ст. 218.
15. Про затвердження Концепції управління якістю медичної допомоги у галузі охорони здоров'я в Україні на період до 2020 року: Наказ Міністерства охорони здоров'я України від 1 серпня 2011 р. № 454 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0454282-11#Text>.
16. Про затвердження Положення про Державну службу України з лікарських засобів та контролю за наркотиками: Постанова Кабінету Міністрів України від 12 серпня 2015 р. № 647 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/647-2015-%D0%BF#Text>.
17. Про затвердження Положення про Міністерство охорони здоров'я України: Постанова Кабінету Міністрів України від 25 березня 2015 р. № 267 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/267-2015-%D0%BF#Text>.

Право в системі охорони здоров'я

18. Про захист персональних даних: Закон України від 1 червня 2010 р. № 2297-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2010. – № 34. – Ст. 481.
19. Про інформацію: Закон України від 2 жовтня 1992 р. № 2657-XII // Відомості Верховної Ради України. – 1992. – № 48. – Ст. 650.
20. Про комплексні заходи щодо впровадження сімейної медицини в систему охорони здоров'я: Постанова Кабінету Міністрів України від 20 червня 2000 р. № 989 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/989-2000-%D0%BF#Text>.
21. Про схвалення Концепції реформи фінансування системи охорони здоров'я: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 30 листопада 2016 р. № 1013-р [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1013-2016-%D1%80#Text>.
22. Про схвалення Концепції розвитку громадського здоров'я: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 30 листопада 2016 р. № 1002-р [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1002-2016-%D1%80#n8>.
23. Розробка та фінансування регіональних і місцевих програм громадського здоров'я: Операційний посібник / кол. авт.: В.С. Ляшко, Н.І. Півень та ін. – К.: Центр громадянського здоров'я, 2018. – 60 с.
24. Романюк Д.І. Особливості британської системи охорони здоров'я: погляд зблизька / Д.І. Романюк // Ваше здоров'я. – 2019. – 20 серпня [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.vz.kiev.ua/osoblyvosti-brytanskoji-systemy-ohorony-zdorov-ya-poglyad-zblyzka/>.
25. Рудий С.А. Порівняння структурних елементів управління систем охорони здоров'я окремих країн Європи та України / С.А. Рудий, А.П. Гук // Економіка і право охорони здоров'я. – 2016. – № 2. – С. 89-99.
26. Терзі О.О. Система суб'єктів управління у сфері охорони здоров'я / О.О. Терзі // Часопис Київського університету права. – 2018. – № 2. – С. 168-173.
27. Ткачова Н.М. Напрями реформування державної політики в сфері охорони здоров'я / Н.М. Ткачова // Інвестиції: практика та досвід. – 2018. – № 8. – С. 83-86.
28. Ширшова В.М. Значення фармацевтичної діяльності в системі охорони здоров'я України / В.М. Ширшова // Часопис Київського університету права. – 2016. – № 4. – С. 240-244.

Розробник силябусу навчальної дисципліни: Шульга А.А.

Гарант освітньої програми: Ємельянов В.М.

Завідувач кафедри: Євтушенко О.Н.